

Критерії оцінювання навчальних досягнень

з предмету **основи здоров'я**

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за **12 бальною шкалою**.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: **початковий, середній, достатній, високий**.

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) за допомогою вчителя може назвати окремі поняття, що стосуються здоров'я та безпеки життєдіяльності
	2	Учень (учениця) має уявлення про елементарні поняття здорового способу життя й безпечної поведінки. За допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) відтворює окремі факти навчального матеріалу
	3	Учень (учениця) за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) фрагментарно відтворює елементарні поняття про здоровий спосіб життя. Під керівництвом і контролем учителя епізодично виконує практичні дії, що формують безпечну поведінку. Повторює оцінні судження інших без достатнього осмислення

Середній	4	Учень (учениця) за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) дає визначення окремих понять; частково характеризує ознаки здоров'я та безпечної поведінки; за допомогою вчителя виконує елементарні практичні дії, пов'язані з формуванням здорового способу життя й безпечної поведінки
	5	Учень (учениця) самостійно дає визначення окремих понять; за допомогою вчителя або з використанням підручника (робочого зошита) відтворює навчальний матеріал, характеризуючи ознаки здоров'я, шляхи та методи його зміцнення та збереження життя. За допомогою інструкції та консультації вчителя, виконує практичні дії, пов'язані з формуванням здорового способу життя й безпечної поведінки.

		Повторює почуті від інших найпростіші оцінні судження про здоровий спосіб життя й безпечної поведінки
	6	Учень (учениця) самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал; за допомогою вчителя розв'язує прості типові навчальні ситуаційні задачі; характеризує окремі ознаки здоров'я, наводить прості приклади дій про збереження здоров'я. За допомогою інструкції та консультації вчителя виконує практичні дії, пов'язані з формуванням життєвих навичок здорового способу життя й безпечної поведінки. Пояснює найпростіші оцінні судження про здоровий спосіб життя й безпечної поведінки
Достатній	7	Учень (учениця) загалом самостійно відтворює навчальний матеріал, розкриває суть понять; розв'язує прості типові ситуаційні задачі. Характеризує ситуації, що містять загрозу й потребують практичних дій. Висловлює окремі оцінні судження про стан здоров'я, поведінку в різних ситуаціях, свою та інших, міжособистісні стосунки
	8	Учень (учениця) самостійно відповідає на поставлені запитання; дає порівняльну характеристику явищам і процесам, які характеризують здоров'я. Визначає засоби, які необхідно використовувати у виконанні практичних дій. Обґрунтовує свої оцінні судження про здоровий спосіб життя й безпечної поведінки, спираючись на предметні знання та усталені норми
	9	Учень (учениця) відтворює інформацію, відповідає на поставлені запитання; самостійно розв'язує стандартні ситуаційні завдання; пояснює зміст і послідовність операцій, що входять до складу практичних дій; за допомогою вчителя встановлює причинно-наслідкові зв'язки, робить нечітко сформульовані висновки; свідомо приймає рішення; володіє навичками самоконтролю
	10	Учень (учениця) обґрунтовано відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою курсу; самостійно аналізує та розкриває суть явищ і процесів, що характеризують здоровий спосіб життя; узагальнює, систематизує, установлює причинно-наслідкові зв'язки; користується джерелами додаткової інформації. За допомогою вчителя розв'язує нестандартні ситуації; виконує практичні дії щодо здорового способу життя й безпечної поведінки, формулює

Високий		висновки про конкретну оздоровчу діяльність; свідомо користується правилами здорового способу життя й безпечної поведінки. Висловлює оцінні судження про стан здоров'я власного й інших, поведінку свою та інших, міжособистісні стосунки
	11	Учень (учениця) логічно, усвідомлено відтворює навчальний матеріал в межах навчальної програми курсу; самостійно аналізує й розкриває закономірності явищ і процесів, що характеризують здоровий спосіб життя й безпечної поведінки, їх сутність; установлює й обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; аргументовано переконує в необхідності виконання дій щодо здорового способу життя й безпечної поведінки; самостійно користується джерелами додаткової інформації. Аналізує та обґрунтовує оцінні судження про стан здоров'я власного й інших, наслідки своїх дій, поведінку свою та інших
	12	Учень (учениця) свідомо відтворює й розуміє навчальну інформацію за програмою курсу; може вести дискусію з конкретного питання здорового способу життя й безпечної поведінки з використанням знань суміжних програм; самостійно оцінює та характеризує різноманітні явища та процеси, які розкривають сутність здорового способу життя й безпечної поведінки; самостійно користується різними джерелами інформації, у тому числі й рекомендованими вчителем. Розв'язує проблемні завдання; має здоров'язберігаючі життєві навички; вибирає безпечний варіант розв'язання нестандартної ситуації; визначає мету своїх дій і знаходить альтернативні та вибирає й обґрунтовує оптимальні шляхи її досягнення; оцінює тимчасові та довгострокові наслідки вибраного варіанту; робить обґрунтовані висновки. Виявляє особисту позицію щодо здорового

		способу життя й безпечної поведінки. Обґрунтовує цінність набутих знань і сформованих розумових і практичних умінь і життєвих навичок для власного здоров'я
--	--	---

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ
Практична робота**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень здобувачів освіти
Початковий	1	Учень розрізняє окремі поняття і явища, які вивчаються на даному етапі, дає їм характеристики окремими словами (напр. пожежа – це вогонь, небезпека – це страшно і т.д) Учень не виконує елементарних навичок здорового способу життя (ЗСЖ) .Без допомоги вчителя не може повторити окремі практичні дії щодо ЗСЖ. Учень не підготувався до цієї практичної роботи і наявні знання не дають можливості зробити правильні висновки.
	2	Учень виявляє низький рівень знань теоретичного матеріалу, на елементарному рівні дає характеристику поняттям і явищам, які вивчаються на даному етапі. За допомогою вчителя або добре підготовлених однокласників частково виконує практичні дії щодо ЗСЖ.
	3	Учень виділяє окремі особливості об'єктів і явищ, прагне дати їм характеристику. Практична робота виконана і оформлена учнем з допомогою вчителя або добре підготовлених однокласників, але висновки не зроблені, або зроблені невірно. Учень за інструкцією і з допомогою вчителя епізодично виконує практичні дії, що входять у ЗСЖ, але самостійно відтворити їх не може.
Середній	4	Учень описує явища й об'єкти, що вивчаються і відтворює частину матеріалу на фрагментарному рівні. , виявляє елементи допитливості, але в нього виникають труднощі при практичному застосуванні навичок і дій щодо ЗСЖ. Учень допускає неточності та неохайності при оформленні результатів роботи, висновки в роботі зроблені помилково або відсутні.
	5	Учень здатний з допомогою вчителя логічно відтворити значну частину матеріалу, знімає показники спостережень, за інструкцією виконує практичні дії ЗСЖ. Учень допустив неточності та

		неохайність при оформленні результатів роботи, але висновки зробив правильні, хоча і на елементарному рівні.
	6	Учень самостійно виконує основну частину практичної роботи, за допомогою вчителя розв'язує прості типові навчальні ситуаційні задачі; за інструкцією, звертаючись за консультацією до вчителя, виконує практичні дії ЗСЖ; робить деякі висновки. Практична робота виконана учнем у повному об'ємі й самостійно. Допустив відхилення від необхідної послідовності виконання, які не впливають на правильність кінцевого результату.
Достатній	7	Учень починає усвідомлювати мету практичної роботи, встановлює й описує причинно-наслідкові зв'язки. Оперує основними поняттями й термінами. Учень розв'язує прості типові ситуаційні задачі; за інструкцією виконує практичні дії ЗСЖ, робить неповні висновки, допускає неточності при оформленні результатів роботи.
	8	Учень використовує названі вчителем джерела знань (сторінку підручника, статистичного довідника та ін.), розв'язує типові ситуаційні завдання, аргументує власні дії, виправляє допущені помилки щодо реалізації ЗСЖ; за інструкцією виконує практичні дії ЗСЖ, робить нечітко сформульовані висновки, допускає неточності при оформленні результатів роботи.
	9	Учень уміє аргументувати, відстояти свій погляд, виявляє особливу допитливість при вивченні об'єктів і явищ. Помічає деталі, вільно використовує здобуті знання, вирішуючи стандартні ситуації, бачить причинно-наслідкові зв'язки, володіє вміннями, необхідними для самостійного виконання практичної роботи, виправляє помилки щодо ведення ЗСЖ; виконує практичні дії ЗСЖ, робить чітко сформульовані висновки. Допустив неточності в оформленні результатів роботи.
Високий	10	Учень вільно використовує здобуті знання, самостійно робить висновки й узагальнення, використовує знання в повсякденній діяльності. Вільно класифікує більшість предметних понять. Учень під керівництвом учителя виконує практичні дії щодо ЗСЖ, робить логічно побудовані висновки відповідно до мети конкретної оздоровчої діяльності. Практична робота виконана в повному об'ємі з дотриманням необхідної послідовності та інструктивних рекомендацій.
	11	Учень вміє оцінювати діяльність людини та її вплив на природу, розуміє суть проблем. Пропонує виходи з нестандартних ситуацій, вільно переходить від аналізу окремих явищ до аналізу загальної системи. Визначає причинно-наслідкові зв'язки, вільно володіє прийомами роботи з додатковими джерелами інформації, цифровими показниками.

		Учень ретельно виконує практичні дії, пов'язані зі ЗСЖ, робить обґрунтовані висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням усіх вимог.
	12	Учень пропонує свої ідеї щодо вивчення того чи іншого явища. Усвідомлено обирає форми, методи, засоби й прийоми виконання практичної роботи відповідно до поставленої мети навчання. розв'язує проблемні завдання; має здоров'язберігаючі життєві навички; вибирає безпечний варіант розв'язання нестандартної ситуації; визначає мету своїх дій і знаходить альтернативні та вибирає й обґрунтовує оптимальні шляхи її досягнення; робить обґрунтовані висновки. Обґрунтовує цінність життєвих навичок для власного здоров'я. Робота оформлена акуратно, з дотриманням усіх вимог. В ході виконання роботи та оформленні її результатів виявив творчий, оригінальний підхід.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ
Усна відповідь**

Бали	Критерії оцінювання
1 бал	Учень не орієнтується про що йдеться у розмові з учителем.
2 бали	Учень не розуміє суті поставлених завдань.
3 бали	Учень не розуміє суті поставлених завдань, але робить спроби виправити ситуацію.
4 бали	Учень не говорить на тему та в її межах, але розуміє про що йдеться.
5 балів	Учень не говорить на тему без допомоги вчителя. Учень не вміє висловлювати власну думку щодо теми.
6 балів	Учень говорить на тему та в її межах тільки з навідними питаннями вчителя. Учень вміє висловлювати власну думку щодо теми лише з допомогою вчителя.
7 балів	Учень говорить на тему та в її межах. Учень плутає найбільш вагомні факти та інформацію для розкриття теми та головної ідеї висловлювання. Учень вміє висловлювати власну думку з допомогою вчителя.
8 балів	Учень говорить на тему та в її межах. Учень обирає найбільш вагомні факти та інформацію для розкриття теми та головної ідеї висловлювання. Учень викладає матеріал логічно але не послідовно. Учень вміє висловлювати власну думку щодо теми або проблеми обговорення чітко з аргументацією без посилання на джерела інформації.

9 балів	<p>Учень говорить на тему та в її межах. Учень обирає найбільш вагомі факти та інформацію для розкриття теми та головної ідеї висловлювання.</p> <p>Учень викладає матеріал логічно і послідовно. Учень вміє висловлювати власну думку щодо теми або проблеми обговорення чітко з аргументацією без посилання на джерела інформації.</p>
10 балів	<p>Учень говорить на тему та в її межах. Учень обирає найбільш вагомі факти та інформацію для розкриття теми та головної ідеї висловлювання.</p> <p>Учень викладає матеріал логічно і послідовно.</p> <p>Учень будує вислови в певному стилі в залежності від цілі та ситуації.</p> <p>Учень відповідає чітко з додержанням пауз, наголосів та правильної інтонації. Учень вміє висловлювати власну думку щодо теми або проблеми обговорення чітко з аргументацією без посиланнями на джерела інформації.</p> <p>Мова учня не виразна, що досягається багатством словникового запасу, різноманіттям граматичного ряду, доцільним використанням емоційно-забарвлених можливостей мови.</p>
11 балів	<p>Учень говорить на тему та в її межах. Учень обирає найбільш вагомі факти та інформацію для розкриття теми та головної ідеї висловлювання.</p> <p>Учень викладає матеріал логічно і послідовно.</p> <p>Учень будує вислови в певному стилі в залежності від цілі та ситуації.</p> <p>Учень відповідає чітко з додержанням пауз, наголосів та правильної інтонації. Учень вміє висловлювати власну думку щодо теми або проблеми обговорення чітко з аргументацією та посиланнями на джерела інформації.</p> <p>Мова учня не виразна, що досягається багатством словникового запасу, різноманіттям граматичного ряду, доцільним використанням емоційно-забарвлених можливостей мови.</p>
12 балів	<p>Учень говорить на тему та в її межах. Учень обирає найбільш вагомі факти та інформацію для розкриття теми та головної ідеї висловлювання.</p> <p>Учень викладає матеріал логічно і послідовно.</p> <p>Учень будує вислови в певному стилі в залежності від цілі та ситуації.</p> <p>Учень відповідає чітко з додержанням пауз, наголосів та правильної інтонації. Учень вміє висловлювати власну думку щодо теми або проблеми обговорення чітко з аргументацією та посиланнями на джерела інформації.</p> <p>Мова учня виразна, що досягається багатством словникового запасу, різноманіттям граматичного ряду, доцільним використанням емоційно-забарвлених можливостей мови.</p>

Критерії оцінювання проекту			
Рівні	Зовнішня оцінка	Оформлення й виконання	Захист, презентація
Високий	<p>Проект має соціальну значущість, висувають актуальні проблеми, достатня глибина проникнення в проблеми.</p> <p>У процесі роботи</p>	<p>Проект демонструє реальну, практичну спрямованість і значимість. Учні</p>	<p>Доповідь вирізняється якістю, переконаністю й переконливістю, аргументованістю.</p> <p>Продемонстрована глибина знань з предмету, трудованість. Доповідач готовий до</p>

	<p>використані різноманітні методи дослідження й обробки отриманих результатів, була продемонстрована нестандартність мислення. Прийняті рішення доведені, висновки аргументовані. Кожен з учасників проекту працював активно, рішення приймалися колективно; учасники демонстрували взаємодоповнюваність, взаємодопомогу, демократичність і діловитість у спілкуванні</p>	<p>продемонстрували творчість, оригінальність. Цитування й бібліографія оформлені відповідно до вимог. Усі записи виконані якісно, відповідно до стандартних вимог. Рецензія відповідає вимогам</p>	<p>дискусії, повно відповідав на запитання, має ділові й вольові якості. Продемонстрована культура мовлення. Використана наочність</p>
Достатній	<p>Проект має соціальну значущість, висунуті актуальні проблеми, але проникнення в них недостатнє. У процесі роботи використані різноманітні методи дослідження й обробки отриманих результатів, але учні мислили стандартно. Висновки й рішення недостатньо аргументовані. Учасники проектування працювали активно, колективно приймали рішення, але між їхніми діями спостерігалася незгодженість</p>	<p>Проект демонструє реальну, практичну спрямованість і значимість. Учні працювали за зразком, стандартно. Допущені окремі помилки в цитуваннях та оформленні бібліографії. У записах спостерігалися окремі порушення стандартних вимог. Рецензія відповідає вимогам</p>	<p>Доповідь переконлива, але не всі твердження достатньо аргументовані. Не продемонстрована глибина знань з предмету. Доповідач має ділові й вольові якості, готовий до дискусії, але наявні недоліки у відповідях на запитання. Допущені мовленнєві недоліки. Використана наочність</p>
Середній	<p>Проект не має соціальної значущості, проблеми не вирізняються актуальністю, розроблені поверхнево. Учні мислили стандартно. Рішення й висновки не аргументовані. Учні працювали неактивно, незгоджено</p>	<p>Проект не має практичної спрямованості. Записи виконані з порушенням стандартних вимог. Рецензія оформлена неправильно</p>	<p>Доповідь недостатньо аргументована, не переконлива. Знання з предмету поверхневі. Мовлення не розвинене. Наочність відсутня</p>

Низький	Проект не має соціальної значущості, ви-сунуті проблеми не розроблені. Учні працювали безсистемно. Проект не має висновків, чітко висловлених рішень. Не всі учні працювали над проектом	Проект не має практичної спрямованості. Допущені мовні та мовленнєві помилки, порушення вимог. Рецензія відсутня	Доповідь не підготована. Рівень знань з предмету низький. Мовлення не розвинене. Наочність відсутня
----------------	--	--	---

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Тестування, диктант

Бали	Критерії оцінювання диктанту, тесту Кількість запитань у диктанті як правило 12, 24 або 36
1 бал	Правильних відповідей відповідно 1,2,3
2 бали	Правильних відповідей відповідно 2,4,6
3 бали	Правильних відповідей відповідно 2,4,6
4 бали	Правильних відповідей відповідно 4,8,12
5 балів	Правильних відповідей відповідно 5,10,15
6 балів	Правильних відповідей відповідно 6,12,18
7 балів	Правильних відповідей відповідно 7,14,21
8 балів	Правильних відповідей відповідно 8,16,24
9 балів	Правильних відповідей відповідно 9,18,27
10 балів	Правильних відповідей відповідно 10,20,30
11 балів	Правильних відповідей відповідно 11,22,33
12 балів	Правильних відповідей відповідно 12,24,36

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Вимоги оцінювання таблиць

- Відповідність темі.
- Адекватність вибору типу таблиці.
- Логічність структури таблиці.
- Змістовність, правильний відбір інформації, адаптованість тексту для таблиці.
- Відповідність вимогам щодо оформлення.
- Відповідність нормам літературної мови

Основні вимоги до складання опорного конспекту

- обсяг – 2 сторінки формату А4;
- повнота викладу навчального матеріалу, змісту конкретної теми або питання; наочність, лаконічність, економічність;
- послідовність та логічність викладу, структурованість матеріалу (розподіл та блоки, окремі „вузли” та підпункти);
- обмежена кількість великих одиниць інформації (смыслових блоків), що відповідає психологічним законам короткочасної пам’яті (кількість смыслових елементів не повинна перевищувати 7 ± 2);
- конспективне відтворення матеріалу (тези, ключові слова, абрєвіатури, умовні знаки чи інші засоби кодування, які дозволяють швидко засвоїти й відтворити зміст вивченого матеріалу);
- логічний взаємозв’язок, послідовність елементів опорного конспекту; інформативність та змістовність (наявність усіх найважливіших для певної теми фактів, прізвищ, дат, назв тощо);
- відтворення причинно-наслідкових зв’язків між смысловими блоками опорного конспекту; використання звичних стереотипів, асоціацій;
- гармонія кольорів, що використовуються в смыслових блоках (зазвичай не більше трьох);
- розміщення елементів опорного конспекту відповідно до традиційних норм візуального сприйняття тексту (зліва направо, зверху донизу); наявність елементів зв’язку між блоками конспекту за допомогою ліній, стрілок (суцільні товсті та тонкі, пунктирні, штрихпунктирні і т.п.), асиметрія в розташуванні блоків та нестандартність контурів, що зумовлено особливостями психології сприйняття та запам’ятовування графічних образів.

Критерії оцінювання опорного конспекту

- Відповідність темі.
- Змістова повнота.
- Логічність та послідовність представлення смыслових блоків.

- Адекватне використання різних способів акцентування у межах смислових блоків (колір, лінія, шрифт, просторове розташування та ін.).
- Відповідність вимогам щодо оформлення.
- Відповідність нормам літературної мови.
- Оригінальність.

Вимоги до створення навчальної презентації

- Лаконічність, максимальна інформативність тексту.
- Достовірність представленої інформації.
- На одному слайді розміщується мінімальний закінчений обсяг інформації, звичайно це одна думка.
- Проте для представлення місткої думки може знадобитися кілька слайдів. Не перевантажуйте слайд інформацією!
- Ніколи не переносьте весь текст з підручника, джерела Інтернет на слайд! У якості текстових блоків на слайді необхідно розміщувати тільки тексти, що вимагають точного висловлювання: формулювання, цитати, пояснюючі підписи до зображень і т. п.
- Кожному положенню (ідеї) треба відвести окремий абзац.
- Головну ідею треба викласти в першому рядку абзацу.
- Текст має складатися з коротких слів та простих речень.
- Дієслова мають бути в одній часовій формі.
- Заголовки мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні положення слайду.
- Бажано на одному слайді поєднувати різнотипну інформацію (текст, ілюстрація, схема тощо).